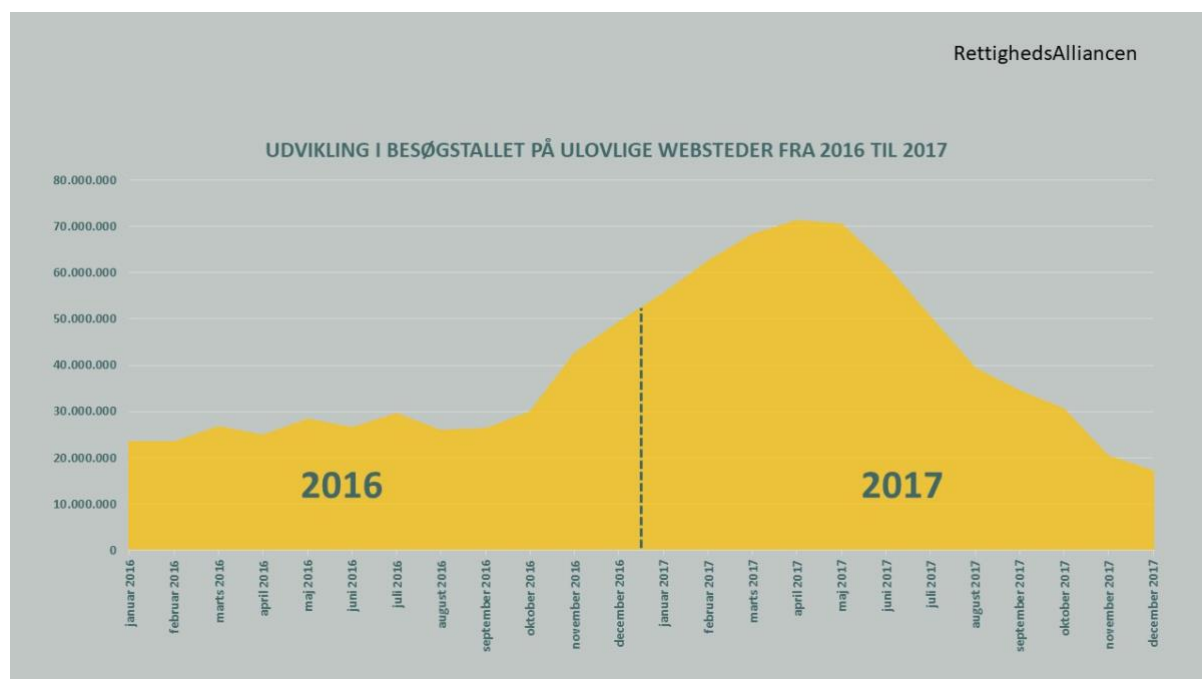

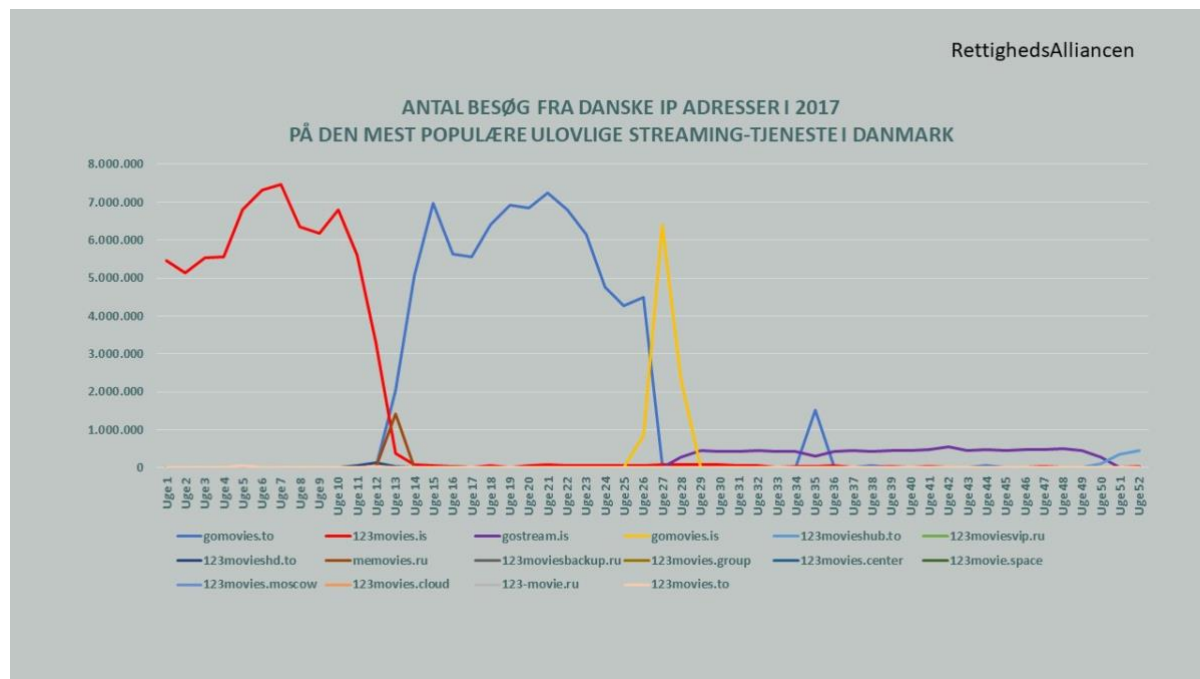
Status og temperatur på det ulovlige marked

Danskernes digitale fodspor er spækket med besøg til ulovlige tjenester. 596 millioner gange klikkede danskere sig ind på ulovlige sider i 2017. Det er 596 millioner besøg, der kunne være gået til lovlige sider med lovlige produkter. Dermed er penge fra denne trafik faldet i hænderne på bagmænd til ulovlige tjenester – penge, der skulle være gået til produkternes rettighedshavere, hvor ikke bare manglen på lovlige køb, men også annonceindtægter og data er gået til kriminelle bagmænd.

Danskernes trafik til ulovlige sider er steget betragteligt, når vi sammenligner med 2016, hvor ulovlige sider blev besøgt 356 millioner gange. Det er en stigning på godt 67 procent. Brugen af tjenester via mobile enheder er desuden vokset eksplosivt i 2017, og det afspejler data. Altså, at det er blevet endnu lettere at bruge ulovligt indhold, fordi tjenesterne nu understøtter mobilbrug. Det er en tendens, danskerne har taget til sig, både hvad angår lovlig brug og ulovlig brug, og det er en tendens, vi ser på et globalt plan og ikke kun i Danmark.

Det er særligt én ulovlig tjeneste, der har haft indflydelse på stigningen i 2017. Streamingtjenesten hed først 123Movies, men rebrandede sig til GoMovies, sidenhen GoStream og efterfølgende diverse andre navne.¹ Tjenestens popularitet steg voldsomt i 2017 fra 40 millioner besøg i 2016 til 175 millioner besøg i 2017 – en stigning på 337 procent, hvoraf langt det meste af trafikken stammer fra mobile enheder.

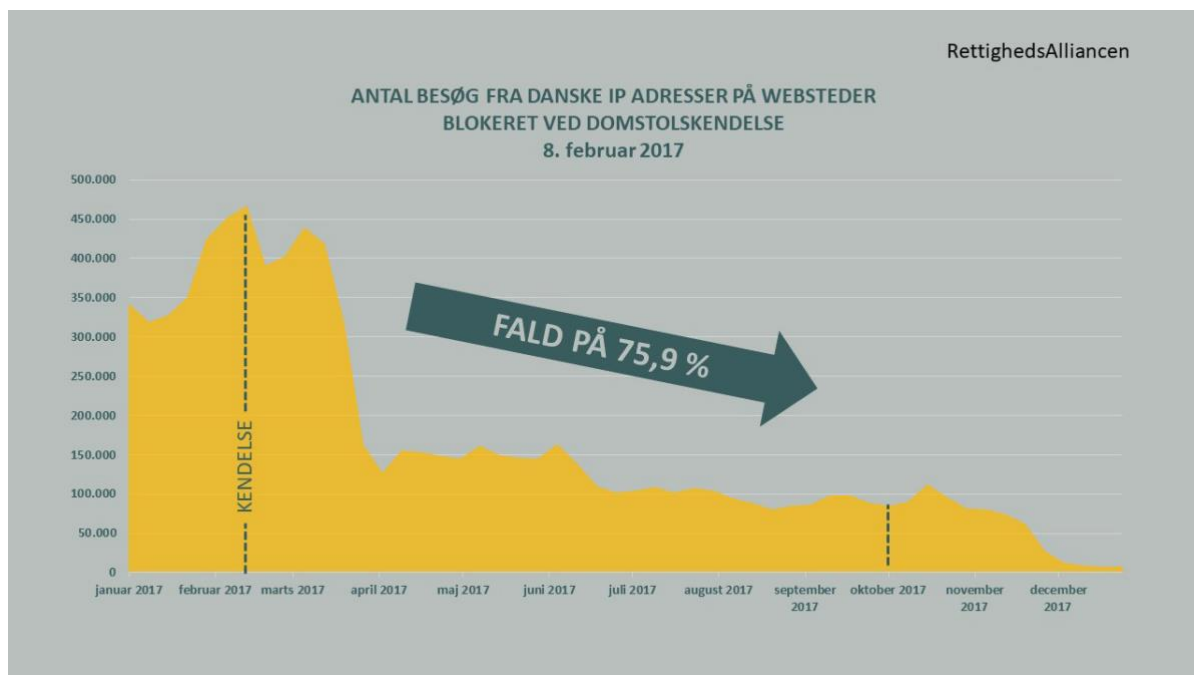

Grafen ovenover viser antallet af danske besøg på den voldsomt populære streamingtjeneste 123Movies. De forskellige datapunkter viser, hvordan den ulovlige tjeneste genopstår under nye domænenavne. Ved udgangen af 2017 var tjenesten spredt ud på adskillige domæner, og den 19. marts 2018 meddelte folk bag tjenesten, at de ville lukke for bestandigt.

I Danmark har vi et af de mest effektive blokeringsystemer i verden. Blokeringerne er en manuel monitorering og identificering af tjenester, som domstolen bliver anmodet om at dømme ulovlige. Herefter blokeres de ulovlige sider af teleselskaberne, som indsætter et blokeringsskilt, der informerer brugeren om, at siden er ulovlig. Disse blokeringer af internetbrugernes adgang til ulovlige tjenester er det mest effektive værktøj til at komme ulovlige tjenester til livs, men blokeringerne er også i høj grad nødvendige. Alene i 2017 blev 500 af de mest populære film og tv-serier downloadet mere end 15 millioner gange fra danske IP-adresser og dette alene fra fildelingsnetværkene, de såkaldte peer to peer-netværk.

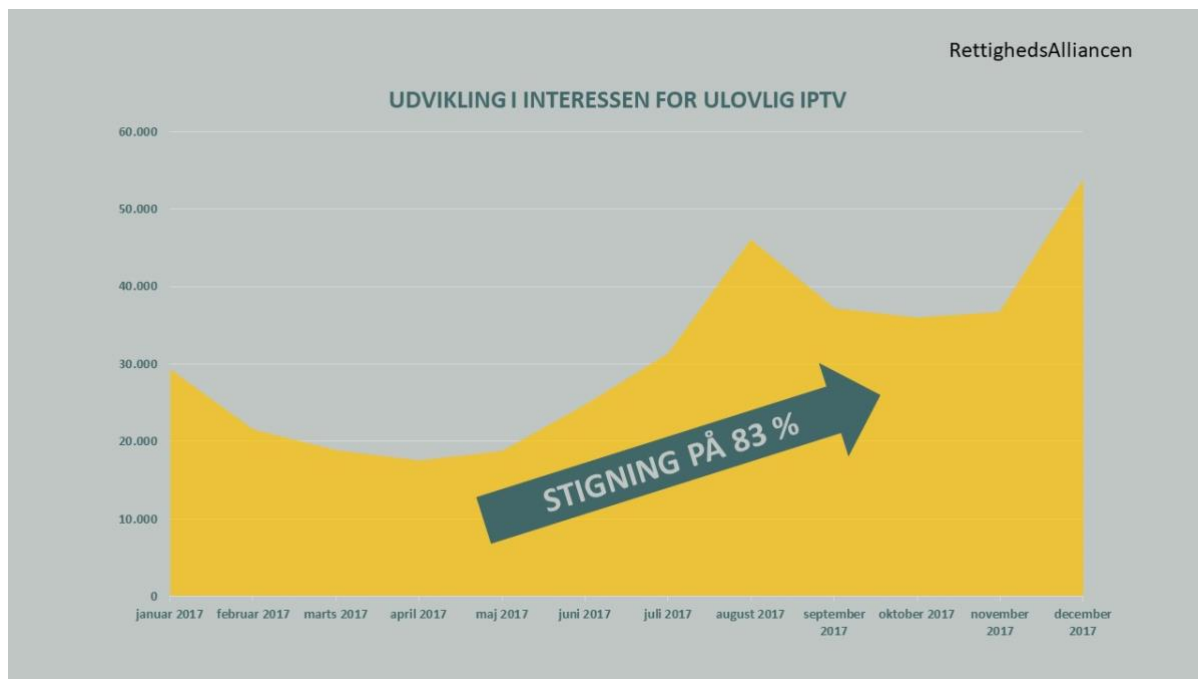
¹ Tjenesten og dens bagmænd var hårdt presset fra forskellige kanter, bl.a. den amerikanske regering, og stod også på en blokeringsanmodning fra RettighedsAlliancen, da den annoncerede sin lukning den 19. marts 2018.

Effekten af blokeringer er ikke til at tage fejl af. I gennemsnit giver en blokering et fald på 75 procent i antallet af besøgende fra danske IP-adresser. Et eksempel var blokeringen af fem populære hjemmesider med ulovligt indhold ved en domstolskendelse i februar 2017. Før kendelsen havde siderne 1,7 millioner månedlige besøgende fra danske IP-adresser, men efter kendelsen faldt det månedlige besøg med knap 76 procent i oktober til 416.000. En af de væsentligste årsager til, at siderne ikke oplever et 100 procent fald i besøgstal skyldes, at det ikke er alle danskere, der benytter deres teleudbyders DNS-tjeneste.

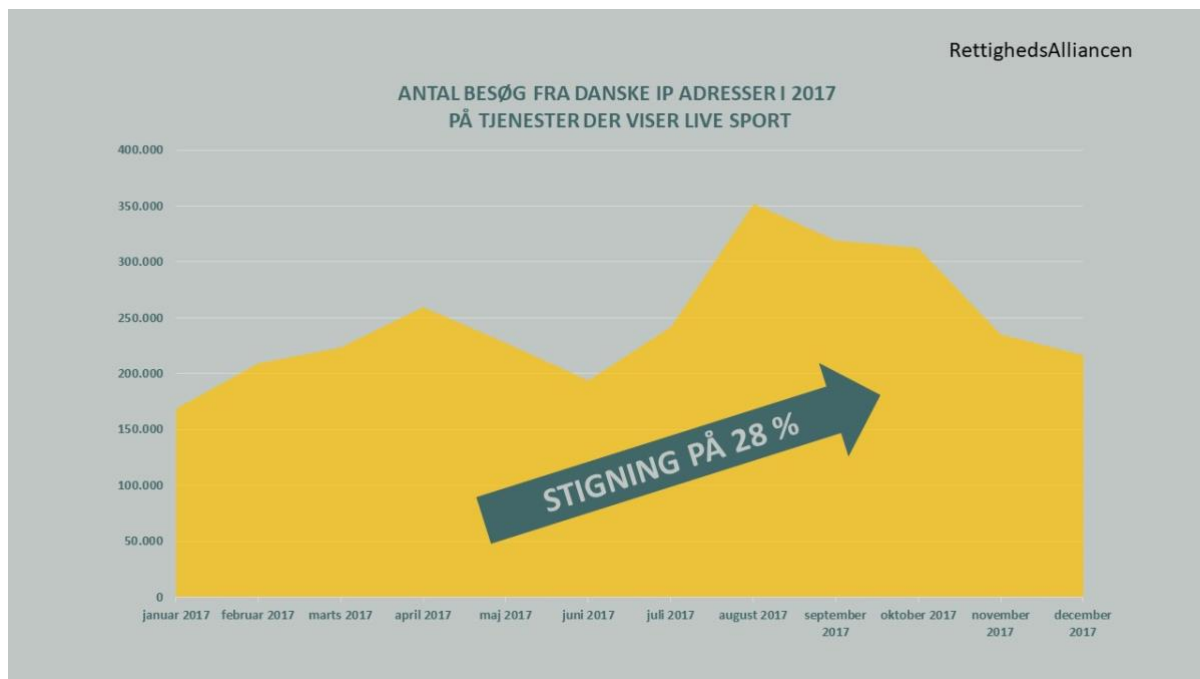

Grafen ovenover viser effekten af blokeringer af fem ulovlige hjemmesider efter en domstolskendelse i februar 2017. Resultatet var et fald på mere end 75 procent og viser således, hvor effektivt et værktøj blokeringer er.

Et nyere fænomen inden for ulovlig streaming er brugen af ulovlige *tv-abonnementer* også kaldet *IPTV*. Ofte skal brugerne downloade et program til deres computer, som giver adgang til store mængder tv-kanaler til en brøkdel af markedsprisen. Udviklingen i besøgstallet til siderne har været kraftigt stigende i 2017 – en stigning på 84 procent fra januar til december. Selvom besøgstallet ikke siger noget om det faktiske forbrug, da brugerne i de fleste tilfælde kun besøger siderne én gang for at downloade programmet, giver tallet en indikation af, at interessen for IPTV er stigende. Dog er besøgstallet til IPTV-sider lige nu væsentligt lavere end til sider, der tilbyder film og serier, og derfor mener RettighedsAlliancen, at det er vigtigt at sætte ind med blokeringer mod IPTV-tjenesterne hurtigst muligt, så brugerne ikke bliver forvænt til ulovligt tv, som det er sket med blandt andet film og serier.

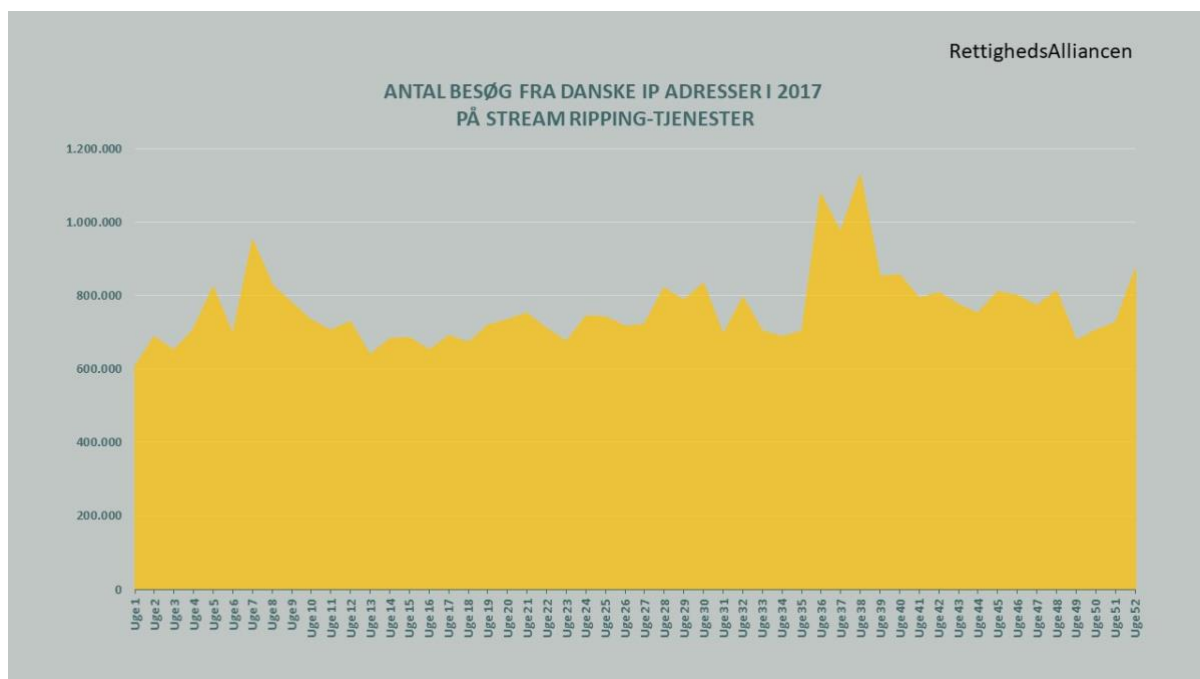

Også ulovlige *live sports-tjenester* har fanget danskernes interesse. Alene i 2017 besøgte danske IP-adresser ulovlige sider med livestreaming af sportskampe 2,96 millioner gange, hvilket svarer til knap 250.000 månedlige besøg. Fra januar til december 2017 konstaterede RettighedsAlliancen en stigning på 28 procent. I modsætning til IPTV-siderne afspejler tallene i højere grad det faktiske forbrug, da det her er nødvendigt at besøge den ulovlige side, hver gang man ønsker at se en kamp. Desuden er der også en indikation af, at brugerne har fundet 'favorittjenester', da over halvdelen af trafikken til siderne kommer fra direkte indtastninger og ikke ved søgninger med fx Googles søgemaskine.

Den voldsomme stigning i besøg til ulovlige live sport-tjenester kan skyldes en række store sportsbegivenheder som dominerede sommeren, heriblandt French Open, U21-EM i fodbold, Tour de France samt EM i kvindefodbold, der lå i disse måneder.

Også *stream ripping* af musik er blevet populært. Stream ripping-tjenester gør det muligt – ulovligt – at konvertere og downloade indhold fra lovlige tjenester som Spotify og YouTube. Det mindsker derfor incitamentet til at bruge de lovlige tjenester eller betale for premium-abonnementer, da ripping-tjenesterne tilbyder det gratis og til brug offline på fx mobiltelefonen.

Samlet set har de ulovlige tjenesters dominans på markedet voldsomme konsekvenser for både forbrugere og rettighedshavere.

Samtidig er ulovligt vs. lovligt digitalt forbrug ikke længere alene en diskussion om, hvorvidt man skal støtte kulturbranchen og samfundet. Vi oplever i den forbindelse rigtig mange brugere, der stadig tror, at det er den primære grund, og et argument som ”*jeg betaler både licens og et Netflix-abonnement, og så gør det ikke noget, at jeg lige ser den her ene film*” støder vi ofte på. Brugerne er ikke klar over, at de ulovlige platforme er et værktøj til at udføre andre alvorlige kriminalitetsformer, og dermed at det kan have konsekvenser for brugeren at benytte disse tjenester. Data viser, at hver tredje ulovlige hjemmeside har indlejret malware, som bliver aktiveret blot, når man tilgår siden. Det handler altså heller ikke længere om, at man blot skal lade være med at trykke på et link, hvis man vil være sikret mod denne form for kriminalitet. De kriminelle bagmænd bruger disse sider til eksempelvis at stjæle kortoplysninger, lave afpresning via ransomware, spamme, udføre bot-net angreb på hjemmesider, osv. osv.

Brugernes personfølsomme data fungerer som middel til at tjene penge samt udføre andre alvorlige organiserede kriminalitetsformer. Det er en form for økonomisk cyberkriminalitet, der kun vokser. Dette faktum er et ofte overset, men vigtigt argument for, hvorfor vi skal undgå ulovlig digitalt forbrug.

Den digitale udvikling går ekstremt hurtigt, og der dukker hele tiden nye metoder op til at distribuere ulovlige tjenester. Vi ser en stigende tilgængelighed til de ulovlige tjenester, som medfører et eksponentielt voksende forbrug af ulovlige sider. Det er stadig de kriminelle, der sætter dagsordenen og er med til at regulere og styre både markedspriser og variationen af de produkter, der udbydes. Det ulovlige marked underminerer de lovlige tjenester, og det stiller krav til RettighedsAlliancens værktøjer, som vil kræve et øget fokus på dynamisk blokering og videreudvikling af de værktøjer RettighedsAlliancen har i dag. De aktiviteter, der i dag er udviklet til at bekæmpe det ulovlige marked, har en dokumenteret positiv effekt. Hvis vi skal se en mærkbar effekt af indsatsen, vil det kræve en opskalering og udbredelse af værktøjerne.

FAKTABLAD

RettighedsAlliancens observationer og data viser, at:

- der i 2017 var 596 mio. besøg fra danske IP-adresser til de ca. 2.000 ulovlige hjemmesider, der tilbød film, tv-serier, e-bøger, computerspil og musik til danskerne uden samtykke fra rettighedshaverne.²
- antallet af besøg til de ulovlige hjemmesider er steget fra 356 mio. i 2016, hvilket primært skyldes en vækst i danskernes brug af mobile enheder til at tilgå ulovligt indhold især på ulovlige streamingtjenester.
- danskernes foretrukne måde at tilgå ulovligt indhold primært sker via direkte trafik til ulovlige tjenester.³ Det betyder, at de besøgende vælger at gå direkte til deres foretrukne ulovlige tjeneste ved at taste tjenestens domænenavn i deres browser, frem for ved at søge på en filmtitel via fx Google's søgemaskine.
- danskernes ulovlige P2P forbrug af film og tv-serier (antal downloads på BitTorrent-netværkene) i 2016 var 11,9 mio. ulovlige kopier, mod 15,4 mio. ulovlige kopier i 2017.
- der i 2017 kan observeres 38,5 mio. besøg til lukkede danske fildelingsnetværk.⁴
- danskernes interesse for lukkede netværk, hvor man bl.a. anonymiserer sig, er stigende.
- danskernes interesse for at se serier ulovligt er stigende, og forbruget af serier på ulovlige tjenester overstiger i dag forbruget af film.
- interessen for ulovlig IPTV er i kraftig vækst med en stigning fra primo til ultimo 2017 på 83 procent i besøgstallet til hjemmesider, der tilbyder betalte IPTV abonnementer. Derudover var der i 2017 næsten 3 mio. besøg fra danskere på hjemmesider, der tilbyder ulovlig live sport.
- 3,5 - 5 procent af danske internetbrugere benytter en VPN-tjeneste til at anonymisere deres aktiviteter på ulovlige tjenester.
- der kan observeres en positiv effekt af blokeringer, nemlig den, at blokeringer af ulovlige websteder stopper minimum 75 procent af trafikken fra danske IP-adresser.

² Data er indsamlet på åbne hjemmesider, dvs. hjemmesider, som alle danske internetbrugere har adgang til.

³ Se vedlagte eksempel, der viser, at 52,5 pct. af trafikken til 123movies.is kommer fra direkte søgninger.

⁴ Lukkede fildelingsnetværk kræver registrering og en invitation til at deltage. Invitation opnås typisk enten ved at man får den fra en eksisterende bruger, eller at man betaler penge for den.

- der i England er observeret en tilsvarende direkte effekt på trafik til de blokerede websteder med en målt trafiknedgang på 74,8 procent. Blokeringerne har også resulteret i en overordnet nedgang i trafikken til de 250 mest populære ulovlige websteder i England på 25 procent.
- trafikken på globalt plan til de samme websteder kun er faldet med 6,6 procent.
- de ulovlige åbne tjenester er globale, og derfor styres deres algoritmer af et globalt publikum. Det betyder, at dansk indhold er mindre synligt, medmindre der søges på dansk indhold. Stigningen i trafik til de lukkede netværk betyder, at danskerne dér i højere grad eksponeres for dansk indhold.
- disse netværk er drevet af danskere og henvender sig til et dansk publikum.
- filmen 'Alle for tre' solgte i den første uge efter release 3.600 digitale (lovlige) visninger, mens registrerede ulovlige downloads i samme periode var 15.850. Omsætningstabet i den forbindelse (den første uge efter release) er ifølge producenten ca. 1 mio. kr.
- kriminaliteten inden for IP-området generelt udvikler sig sådan, at ulovlige platforme, der tilbyder film, tv-serier, musik m.m. i stigende grad bruges som middel til at trække brugere til, for dernæst at udføre andre kriminalitetsformer, eksempelvis via malware at tage kontrol over en brugers computer og derefter kræve løsepenge mod adgang til egen data; spamme, udføre kollektive angreb på hjemmesider etc. Denne form for økonomisk cyberkriminalitet er i vækst.⁵
- der er malware på halvdelen af alle annoncefinansierede ulovlige live streamingtjenester.⁶
- storforbrugere af ulovlige tjenester ikke beskytter sig imod malware i højere grad end almindelige brugere, og de bliver udsat for 20 procent mere malware end andre brugere.⁷

RettighedsAlliancens data leveres af SimilarWeb og MarkMonitor.

⁵ <http://www.digitalcitizensalliance.org/clientuploads/directory/Reports/digitalbait.pdf>

⁶ M. Z. Rafique et al., *It's Free for a Reason: Exploring the Ecosystem of Free Live Streaming Services*

⁷ R. Telang, *Does Online Piracy make Computers Insecure? - Evidence From Panel Data*